

Миронюк М.О.,

магістр

Жигалкевич Ж.М.,

канд. екон. наук, доцент

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

ОСОБЛИВОСТІ ФУНДАМЕНТАЛЬНОГО АНАЛІЗУ ФОНДОВОГО РИНКУ

***Анотація.** У статті досліджено особливості фундаментального аналізу фондового ринку. Подано поняття фундаментального аналізу та визначено його основу. Встановлено, що фундаментальний аналіз повинен передбачити основні напрями динаміки зміни ринкової ціни – тренди. Подано визначення тренду. Встановлено, що першою особливістю фундаментального аналізу фондового ринку є аналіз передових економічних індексів США. Розглянуто основні економічні індекси фондового ринку: S&P500, DJIA, NASDAQ100. Зазначено, що центральну частину фундаментального аналізу складає вивчення виробничої та фінансової ситуації на підприємстві-емітені. Аналіз звітності й розрахунок фінансових коефіцієнтів дозволяють визначити фінансовий стан підприємства. Досліджено основні групи показників фінансового стану підприємства, а також виявлено найважливіші показники відкритого акціонерного товариства для інвестора. До найбільш важливих показників фундаментального аналізу відносяться величина прибутку (доходу) на одну акцію (EPS) та коефіцієнт ціна/дохід (P/E).*

***Ключові слова:** фондовий ринок, фундаментальний аналіз, S&P500, DJIA, NASDAQ100, EPS, P/E, показники фінансового стану підприємства.*

Myroniuk M.O.

Zhygalkevych Zh.M.

FUNDAL MARKET FUNDAMENTAL ANALYSIS FEATURES

Annotation. The article deals with of the fundamental stock market analysis features. The concept of fundamental analysis is presented and its basis is defined. It is established that fundamental analysis should provide the main directions of the dynamics of changes in market prices – trends. Trend definition is also given. It is established as well that the first feature of the fundamental analysis of the stock market is the analysis of advanced US economic indices. The basic economic indexes fund market that are considered in the article: S&P500, DJIA, NASDAQ100. It is mentioned that central part of fundamental analysis is folded by the study of productive and financial situation on an enterprise-issuer. The accounting and calculation analysis of financial coefficients allow to define the financial state of an enterprise. The basic groups of indexes of the financial state of enterprise are investigational, and also the major indexes of open corporation are educed for an investor To the most essential indexes of fundamental analysis belong an amount of income (to the profit) on one action(EPS) and coefficient price/profit(P/E).

Keywords: fund market, fundamental analysis, S&P500, DJIA, NASDAQ100, EPS, P/E, enterprise financial state indexes.

**Миронюк Н.А.,
Жигалкевич Ж.М.**

ОСОБЕННОСТИ ФУНДАМЕНТАЛЬНОГО АНАЛИЗА ФОНДОВОГО РЫНКА

Аннотация. В статье исследованы особенности фундаментального анализа фондового рынка. Подано понятие фундаментального анализа и определено его основу. Установлено, что фундаментальный анализ должен предусмотреть основные направления динамики изменения рыночной цены – тренды. Дано определение тренда. Установлено, что первой особенностью фундаментального анализа фондового рынка является анализ передовых экономических индексов США. Рассмотрены основные экономические индексы фондового рынка: S & P500, DJIA, NASDAQ100. Отмечено, что центральную

часть фундаментального анализа составляет изучение производственной и финансовой ситуации на предприятии-эмитенте. Анализ отчетности и расчет финансовых коэффициентов позволяют определить финансовое состояние предприятия. Исследованы основные группы показателей финансового состояния предприятия, а также выявлены важнейшие показатели открытого акционерного общества для инвестора. К наиболее важным показателям фундаментального анализа относятся величина прибыли (дохода) на одну акцию (EPS) и коэффициент цена/доход (P / E).

***Ключевые слова:** фондовый рынок, фундаментальный анализ, S&P500, DJIA, NASDAQ100, EPS, P/E, показатели финансового состояния предприятия.*

Постановка проблеми та актуальність дослідження. Фондовий ринок являє собою сукупність його учасників, що здійснюють емісію, купівлю та продаж цінних паперів. Для інвестування на фондовому ринку потрібно розуміти куди і чому слід вкладати кошти, які компанії є недооціненими, а які, навпаки, переоціненими на ринку. Саме в цьому допомагає фундаментальний аналіз. Він покликаний виявити основні макроекономічні тенденції на ринку, визначити економічний стан компанії, виявити основні сектори економіки, які мають перспективи розвитку, сформувати та збалансувати портфель акцій інвестора. Тому кожний інвестор на фондовому ринку потребує вмінь і навичок фундаментального аналізу, а останній, в свою чергу, є невід'ємною складовою сучасного існування фінансових ринків.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематиці фундаментального аналізу фондового ринку приділяють увагу зарубіжні та вітчизняні вчені, зокрема: Краснова І.В., Сохацька О.М., Роговська-Іщук І.В., Вінницький С.І., В.О. Семенюк, Химич Ірина[1-2, 5-6].

Постановка завдання. Метою статті є визначення особливостей та основних складових фундаментального аналізу фондового ринку.

Результати дослідження. Ефективність інвестування на фондовому ринку безпосередньо залежить від того, наскільки вірно було проведено фундаментальний аналіз щодо певної акції, її галузі економіки, ринку в цілому. Тому головне завдання інвестора знайти за допомогою фундаментального аналізу такі компанії, які будуть демонструвати стабільне і стійке зростання. Це і буде найголовнішою гарантією відмінних інвестицій в акції цих компаній.

Фундаментальний аналіз — це інтерпретація, оцінка та прогноз аналітичних показників макро- та мікрорівнів та очікувань учасників ринку, що можуть вплинути прямо або опосередковано на цінову динаміку фінансових активів [1].

Основою фундаментального аналізу є вивчення всіх факторів макроекономічного життя суспільства, що суттєво впливають на динаміку цін основних базових товарів, цінних паперів та валюти. Фундаментальний аналіз повинен передбачити основні напрями динаміки зміни ринкової ціни, або, як ще називають це явище фінансові аналітики, тренди [2].

Тренди мають лише два напрями руху, або вгору, що свідчить про зростання ціни акції та підвищення попиту на неї, або вниз, що свідчить про падіння її ціни та зростання пропозиції відповідно.

Тобто фундаментальний аналіз включає в себе як економічну оцінку діяльності компанії, ситуації галузі економіки, так і природні явища, новини світової економіки, політичні новини, та, навіть, природні явища.

Першою особливістю фундаментального аналізу фондового ринку — є аналіз передових економічних індексів США.

Промисловий індекс Доу-Джонса включає в себе 30 основних передових промислових компаній США і відображає тенденцію американської економіки (табл. 1).

Індекс S&P500 має значний вплив на динаміку фондового ринку США в цілому. Оскільки до його складу входять 500 найбільших за ринковою капіталізацією компаній, що торгуються на американських фондових ринках.

Двадцять перших компаній індексу Доу- Джонса

№	Ticker	Company	Industry	Market Cap	P/E	Price
1	AAPL	AppleInc.	ElectronicEquipment	904.06B	17.30	176.64
2	MSFT	Microsoft Corporation	BusinessSoftware&Services	719.46B	28.69	93.23
3	JPM	JPMorganChase&Co.	Money CenterBanks	399.61B	16.74	114.61
4	JNJ	Johnson&Johnson	DrugManufacturers - Major	355.88B	23.91	128.93
5	XOM	ExxonMobilCorporation	MajorIntegratedOil&Gas	325.52B	23.58	76.03
6	V	VisaInc.	CreditServices	274.23B	47.80	121.03
7	WMT	WalmartInc.	Discount, VarietyStores	267.49B	28.10	88.73
8	INTC	IntelCorporation	Semiconductor - BroadLine	232.98B	15.89	50.49
9	UNH	UnitedHealthGroupIncorporated	HealthCarePlans	220.27B	24.05	224.67
10	CSCO	CiscoSystems, Inc.	Networking&CommunicationDevices	218.79B	-	44.30
11	CVX	ChevronCorporation	MajorIntegratedOil&Gas	215.68B	29.92	113.32
12	PFE	PfizerInc.	DrugManufacturers - Major	215.42B	20.64	35.92
13	HD	TheHomeDepot, Inc.	HomeImprovementStores	213.63B	24.57	180.03
14	BA	TheBoeingCompany	Aerospace/DefenseProducts&Services	210.61B	30.08	346.37
15	PG	TheProcter&Gamble Company	PersonalProducts	203.45B	20.41	79.84
16	VZ	VerizonCommunicationsInc.	TelecomServices - Domestic	199.08B	14.97	48.49
17	KO	TheCoca-ColaCompany	Beverages - SoftDrinks	185.76B	39.83	43.69
18	DWDP	DowDuPontInc.	Chemicals - MajorDiversified	163.02B	82.24	69.89
19	DIS	TheWaltDisneyCompany	Entertainment - Diversified	154.86B	17.85	103.68
20	MRK	Merck&Co., Inc.	DrugManufacturers - Major	147.70B	29.89	54.00

Джерело: [3]

Дослідження цього індексу дає можливість оцінити ситуацію на фондовому ринку в цілому, в якій фазі він знаходиться. Завжди слід оцінювати цей індекс, у якому стані він знаходиться, досліджуючи будь-яку компанію на ринку, особливо, якщо ця компанія входить до цього індексу, адже його рух

спричиняє рух усього ринку. Відповідно, якщо S&500 падає, то разом з ним будуть падати більшість інших компаній, що торгуються на ринку (табл. 2).

Таблиця 2

Двадцять перших компаній за капіталізацією індексу S&P500

№	Ticker	Company	Industry	Market Cap	P/E	Price
1	AAPL	AppleInc.	ElectronicEquipment	904.06B	17.30	176.61
2	GOOGL	AlphabetInc.	InternetInformationProviders	751.18B	34.10	1099.12
3	GOOG	AlphabetInc.	InternetInformationProviders	742.83B	60.62	1095.09
4	AMZN	Amazon.com, Inc.	Catalog&MailOrderHouses	734.24B	332.88	1533.61
5	MSFT	Microsoft Corporation	BusinessSoftware&Services	719.46B	28.69	93.36
6	FB	Facebook, Inc.	InternetInformationProviders	522.05B	29.28	180.47
7	BRK-B	BerkshireHathawayInc.	Property&CasualtyInsurance	501.39B	26.85	203.12
8	JPM	JPMorganChase&Co.	Money CenterBanks	399.61B	16.74	114.60
9	JNJ	Johnson&Johnson	DrugManufacturers - Major	355.88B	23.91	128.81
10	BAC	BankofAmericaCorporation	Money CenterBanks	336.48B	18.65	32.02
11	XOM	ExxonMobilCorporation	MajorIntegratedOil&Gas	325.52B	23.58	76.15
12	WFC	WellsFargo&Company	Money CenterBanks	283.09B	16.69	57.03
13	V	VisaInc.	CreditServices	274.23B	47.80	120.99
14	WMT	WalmartInc.	Discount, VarietyStores	267.49B	28.10	88.72
15	INTC	IntelCorporation	Semiconductor - BroadLine	232.98B	15.89	50.56
16	T	AT&T Inc.	TelecomServices - Domestic	226.22B	24.70	36.80
17	UNH	UnitedHealthGroupIncorporated	HealthCarePlans	220.27B	24.05	224.64
18	CSCO	CiscoSystems, Inc.	Networking&CommunicationDevices	218.79B	-	44.40
19	CVX	ChevronCorporation	MajorIntegratedOil&Gas	215.68B	29.92	113.42
20	PFE	PfizerInc.	DrugManufacturers - Major	215.42B	20.64	35.86

Джерело: [3]

NASDAQ 100 compositeindex – включає в себе 100 перших за ринковою капіталізацією компаній, що торгуються на високотехнологічній біржі

NASDAQ, і відображає тенденцію високотехнологічного сектору [19] (табл. 1.3).

Таблиця 3

П'ятнадцять найвідоміших компаній NASDAQ100

№	Symbol	Name	Price
1	AAPL	AppleInc	176.99
2	ADBE	AdobeSystemsInc	211.31
3	AKAM	Akamai Technologies Inc	69.70
4	AMGN	AmgenInc	189.27
5	AMZN	Amazon.com Inc	1536.4553
6	ATVI	ActivisionBlizzardInc	73.23
7	CSCO	CiscoSystemsInc	44.3601
8	COST	CostcoWholesaleCorp	190.58
9	DISCA	DiscoveryCommunicationsInc	24.31
10	EA	ElectronicArts	124.09
11	EBAY	eBayInc	43.07
12	ESRX	Express ScriptsHoldingCo	74.595
13	FB	Facebook	180.71
14	FOX	Twenty-FirstCenturyFoxInc	36.60
15	GOOGL	AlphabetClass A	1100.17

Джерело: [4]

Центральна частина фундаментального аналізу – вивчення виробничої та фінансової ситуації на підприємстві-емітенті. Аналіз звітності й розрахунок фінансових коефіцієнтів дозволяють визначити фінансовий стан підприємства [5].

Виділяють такі групи показників:

– показники платоспроможності (ліквідності) – дають уявлення про здатність підприємства здійснювати поточні розрахунки й оплачувати короткотермінові зобов'язання (коефіцієнт абсолютної ліквідності, проміжний коефіцієнт покриття, загальний коефіцієнт покриття);

– показники фінансової стійкості – показують рівень залучення позикового капіталу та здатності підприємства обслуговувати цей борг (коефіцієнт власності (незалежності)), питома вага позикових коштів, питома вага дебіторської заборгованості у вартості майна, питома вага власних і довготермінових позикових коштів);

– показники ділової активності – відображають те, наскільки ефективно використовуються кошти підприємства (коефіцієнти оборотності запасів, оборотності власних коштів, загальний коефіцієнт оборотності);

– показники рентабельності – характеризують прибутковість підприємства (коефіцієнти рентабельності майна, рентабельності власних коштів, рентабельності виробничих фондів, рентабельності довготермінових і короткотермінових фінансових вкладень, рентабельності власних і довготермінових позикових засобів, коефіцієнт продажів) [5].

Завдяки показникам рентабельності, ділової активності, ліквідності та фінансової стійкості можна визначити економічний стан підприємства, чи варто в нього вкладати кошти. Адже для здійснення інвестування необхідно розуміти: в що інвестуються гроші, як вони будуть повертатись, який ризик того, що гроші будуть втрачені.

До найбільш важливих показників фундаментального аналізу відносяться величина прибутку (доходу) на одну акцію (EPS) та коефіцієнт ціна/дохід (P/E).

Прибуток (дохід) на одну акцію (Earningspershare, EPS) – визначається відношенням прибутку, що використовується на виплату дивідендів по простим акціям, до кількості простих акцій, що знаходяться в обігу. Саме цей показник в значній мірі впливає на ринкову ціну акцій. Зростання даного показника свідчить про підвищення інвестиційної привабливості акціонерного товариства [6].

Коефіцієнт ціна/дохід (Price/earningratio, P/E) – розраховується відношенням поточної ринкової ціни простої акції до EPS. Даний коефіцієнт показує скільки готові інвестори заплатити за одну гривню прибутку, отриманого на акцію; Зростання даного коефіцієнта означає, що інвестори очікують швидшого в порівнянні з іншими компаніями зростання прибутковості [6]. Якщо P/E високий, то це свідчить про переоцінку компанії, або ж про те, що вона тільки розвивається.

Висновки: При фундаментальному аналізі досліджуються основні індекси фондового ринку (S&P, DJIA, NASDAQ100). Вони відображають

макроекономічну ситуацію в цілому, тому при дослідженні будь-якої компанії на фондовому ринку, в першу чергу треба дослідити економічні індекси. При фундаментальному аналізі окрім індексів оцінюються: основні показники компанії, ситуація в секторі, на ринку, в країні, в світі в цілому. Щоб інвестиції були ефективними, треба проводити багаторівневий аналіз фондового ринку, що реалізується в інвестиційній стратегії. Залежно від обсягу і терміну інвестування застосовуються два основних підходи: фундаментальний і технічний аналіз. Обидва методи в однаковій мірі є індикаторами стану ринку і доповнюють один одного. Отже наступним кроком буде проведення технічного аналізу.

Література

1. Краснова І.В. Організація та проведення фундаментального аналізу на фінансовому ринку / І.В. Краснова // Фінанси облік і аудит: збірник наукових праць. – 2010. – №16. – С. 108-116.

2. Сохацька О.М. Фундаментальний та технічний аналіз цін товарних та фінансових ринків. Навчальний посібник / Сохацька О.М., Роговська-Іщук І.В., Вінницький С.І. – К. :Кондор, 2012. – 305 с.

3. Financialvisualizations [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://finviz.com/>

4. CNBCIndexes/NASDAQ 100 components [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.cnbc.com/nasdaq-100/>

5. Химич Ірина Фундаментальний аналіз фінансового ринку [Електронний ресурс]/ Ірина Химич // Галицький економічний вісник. – 2013 р. – № 2 (41) – Режим доступу: http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/3064/2/GEB_2013_v41_No2-I_Khymych-Fundamental_analysis_of_financial_market_134.pdf

5. Семенюк В.О. Ринкова капіталізація акціонерного товариства в системі індикаторів ефективності господарської діяльності[Електронний ресурс]/ В.О. Семенюк // Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича. – 2011 р. – Режим доступу: <http://econom.chnu.edu.ua/wp->

References

1. Krasnova I.V. Organizatsiya ta provedennya fundamentalnogo analizu na finansovomu rinku / I.V. Krasnova // Finansi oblik i audit: zbirnik naukovih prats. – 2010. – #16. – S. 108-116.
2. Sohatska O.M. Fundamentalniy ta tehničniy analiz tsin tovarnih ta finansovih rinkiv. Navchalniy posibnik / Sohatska O.M., Rogovska-Ischuk I.V., Vinnitskiy S.I. – K. :Kondor, 2012. – 305 s.
3. Financialvisualizations [Elektronniy resurs] – Rezhim dostupu: <https://finviz.com/>
4. CNBCIndexes/NASDAQ 100 components [Elektronniy resurs] – Rezhim dostupu: <https://www.cnbc.com/nasdaq-100/>
5. Himich Irina Fundamentalniy analiz finansovogo rinku [Elektronniy resurs]/ Irina Himich // Galitskiy ekonomichniy visnik. – 2013 r. – # 2 (41) – Rezhim dostupu: http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/3064/2/GEB_2013_v41_No2-I_Khymych-Fundamental_analysis_of_financial_market__134.pdf
5. Semenyuk V.O. Rinkova kapitalizatsiya aktsionernogo tovaristva v sistemI indikatoriv effektivnostiI gospodarskoYi diyalnostiI [Elektronniy resurs]/ V.O. Semenyuk // Chernivetskiy natsionalniy universitet Im. Yu. Fedkovicha. – 2011 r. – Rezhim dostupu: <http://econom.chnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/02/RYNKOVA-KAPITALIZATSIYA-AKTSIONERNOGO-TOVARYSTVA.pdf>